

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Marka Nespaly „Okolnosti vylučující protiprávnost“

Předložená rigorózní práce obsahuje 118 stran textu a je přehledně a logicky členěna do dvanácti kapitol. Okruh použité literatury je poměrně rozsáhlý a přiměřený zvolenému tématu. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce předložená práce nesporně splňuje požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku sice tradiční, avšak současně stále vyvolávající v odborné veřejnosti diskuse, a to zejména s ohledem na připravovanou rekonstrukci trestního práva.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje zaměření své práce, se dále zabývá pojmem okolností vylučujících protiprávnost. Správně vychází z teze, že tyto okolnosti jsou typovými případy nedostatku nebezpečnosti (škodlivosti) činu pro společnost. Souhlasit lze i s názorem, že tyto okolnosti vylučující nejen trestnost, ale protiprávnost vůbec a mají tak povahu institutů překračujících rámec trestního práva.

Na to navazuje přehledný a poměrně ilustrativní exkurz do vývoje zkoumaných institutů. Autor se zde správně neomezuje na pouhý popis vývoje právní úpravy, ale snaží se postihnout i vývojové tendence právní regulace.

Další části práce jsou věnovány rozboru jednotlivých okolností vylučujících protiprávnost. Autor se opírá nejen o zpracované literární prameny, ale v hojně míře využívá rovněž publikovanou judikaturu. Kladně třeba hodnotit, že se ve svém výkladu soustřeďuje především na sporné otázky. Pozornost je věnována uvolnění mezi krajní nouze ve slovenské úpravě a jeho hodnocení. Třeba jen poznamenat, že s tímto přístupem se lze setkat i v německé literatuře. Souhlasit lze i s výhradou, že povinnost určitých osob hrozící nebezpečí snášet nelze chápat absolutně, byť dosavadní literatura se této otázce nevěnovala. Velmi správně jsou postiženy vývojové tendence v názoru na posuzování nebezpečných jednání osob trestně neodpovědných. Lze jen doplnit, že současné řešení se v naší literatuře ojediněle objevilo již dříve, leč bez patřičné odezvy. Zdařile jsou řešeny i případy vyprovokovaného útoku a jiného nebezpečí. Kladně třeba hodnotit, že autor se nevyhýbá ani problematice automatických obranných zařízení, zadržení osoby přistižené při trestném činu a oprávněním soukromých detektivů. Se závěry, ke kterým autor dospívá, lze souhlasit.

Zajímavý exkurz do mezinárodně právní úpravy lidských práv z pohledu okolností vylučujících protiprávnost představuje desátá kapitola práce.

V závěrečných kapitolách své práce autor pozitivně hodnotí současnou právní úpravu zkoumaných institutů, resp. úpravu navrhovanou v rekodifikačních předlohách. Souhlasit lze s požadavkem identického určení podmínek a mezí zejména nutné obrany a krajní nouze i v právu přestupkovém a občanském, kdy současný stav není uspokojivý.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autor prokázal velmi dobrou a hlubokou znalost zvolené problematika a jejích širších souvislostí, ať již pokud jde o dosavadní literární zpracování, judikaturu a praktické problémy orgánů činných v trestním řízení, resp. obhajoby v trestním řízení. Kladně třeba hodnotit pečlivost a svědomitost zpracování, šíři záběru a snahu po kritickém a samostatném přístupu. Autor svá stanoviska formuluje jasně a podkládá je věcnými argumenty. Autor prokázal způsobilost samostatné odborné tvůrčí práce. Předložená rigorózní práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl blíže vyjádřit k otázce kladů i záporů opuštění požadavku nezpůsobení následku zřejmě stejně významného jako následku hrozícího při jednání v krajní nouzi.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě práce a úspěšné ústní zkoušce byl Mgr. Marku Nespalovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 15.9.2008

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent